ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഏകാദശസ്കന്ധേ ത്രിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഏകാദശസ്കന്ധേ ത്രിംശോഽധ്യായഃ ॥

രാജോവാച
തതോ മഹാഭാഗവത ഉദ്ധവേ നിർഗതേ വനം।
ദ്വാരവത്യാം കിമകരോദ് ഭഗവാൻ ഭൂതഭാവനഃ ॥ **1** ॥

ബ്രഹ്മശാപോപസംസൃഷ്ടേ സ്വകുലേ യാദവർഷഭഃ।
പ്രേയസീം സർവനേത്രാണാം തനും സ കഥമത്യജത് ॥ **2** ॥

പ്രത്യാക്രഷ്ടും നയനമബലാ യത്ര ലഗ്നം ന ശേകുഃ
കർണാവിഷ്ടം ന സരതി തതോ യത് സതാമാത്മലഗ്നം।
യച്ഛ്രീർവാചാം ജനയതി രതിം കിം നു മാനം കവീനാം
ദൃഷ്ട്വാ ജിഷ്ണോർയുധി രഥഗതം യച്ച തത്സാമ്യമീയുഃ ॥ **3** ॥

ഋഷിരുവാച
ദിവി ഭുവ്യന്തരിക്ഷേ ച മഹോത്പാതാൻ സമുത്ഥിതാൻ।
ദൃഷ്ട്വാഽഽസീനാൻ സുധർമായാം കൃഷ്ണഃ പ്രാഹ യദൂനിദം ॥ **4** ॥

ഏതേ ഘോരാ മഹോത്പാതാ ദ്വാർവത്യാം യമകേതവഃ।
മുഹൂർതമപി ന സ്ഥേയമത്ര നോ യദുപുംഗവാഃ ॥ **5** ॥

സ്ത്രിയോ ബാലാശ്ച വൃദ്ധാശ്ച ശംഖോദ്ധാരം വ്രജന്ത്വിതഃ।
വയം പ്രഭാസം യാസ്യാമോ യത്ര പ്രത്യക് സരസ്വതീ ॥ **6** ॥

തത്രാഭിഷിച്യ ശുചയ ഉപോഷ്യ സുസമാഹിതാഃ।
ദേവതാഃ പൂജയിഷ്യാമഃ സ്നപനാലേപനാർഹണൈഃ ॥ **7** ॥

ബ്രാഹ്മണാംസ്തു മഹാഭാഗാൻ കൃതസ്വസ്ത്യയനാ വയം।
ഗോഭൂഹിരണ്യവാസോഭിർഗജാശ്വരഥവേശ്മഭിഃ ॥ **8** ॥

വിധിരേഷ ഹ്യരിഷ്ടഘ്നോ മംഗലായനമുത്തമം।
ദേവദ്വിജഗവാം പൂജാ ഭൂതേഷു പരമോ ഭവഃ ॥ **9** ॥

ഇതി സർവേ സമാകർണ്യ യദുവൃദ്ധാ മധുദ്വിഷഃ।
തഥേതി നൗഭിരുത്തീർയ പ്രഭാസം പ്രയയൂ രഥൈഃ ॥ **10** ॥

തസ്മിൻ ഭഗവതാഽഽദിഷ്ടം യദുദേവേന യാദവാഃ।
ചക്രുഃ പരമയാ ഭക്ത്യാ സർവശ്രേയോപബൃംഹിതം ॥ **11** ॥

തതസ്തസ്മിൻ മഹാപാനം പപുർമൈരേയകം മധു।
ദിഷ്ടവിഭ്രംശിതധിയോ യദ്വൃവൈർഭ്രശ്യതേ മതിഃ ॥ **12** ॥

മഹാപാനാഭിമത്താനാം വീരാണാം ദൃപ്തചേതസാം।
കൃഷ്ണമായാവിമൂഢാനാം സംഘർഷഃ സുമഹാനഭൂത് ॥ **13** ॥

യുയുധുഃ ക്രോധസംരബ്ധാ വേലായാമാതതായിനഃ।
ധനുർഭിരസിഭിർഭൽലൈർഗദാഭിസ്തോമരർഷ്ടിഭിഃ ॥ **14** ॥

പതത്പതാകൈ രഥകുഞ്ജരാദിഭിഃ
ഖരോഷ്ട്രഗോഭിർമഹിഷൈർനരൈരപി।
മിഥഃ സമേത്യാശ്വതരൈഃ സുദുർമദാ
ൻയഹംഷരൈർദദ്ഭിരിവ ദ്വിപാ വനേ ॥ **15** ॥

പ്രദ്യുമ്നസാംബൗ യുധി രൂഢമത്സരാ -
വക്രൂരഭോജാവനിരുദ്ധസാത്യകീ।

സുഭദ്രസംഗ്രാമജിതൗ സുദാരുണൗ
ഗദൗ സുമിത്രാസുരഥൗ സമീയതുഃ ॥ **16** ॥

അൻയേ ച യേ വൈ നിശഠോൽമുകാദയഃ
സഹസ്രജിച്ഛതജിദ്ഭാനുമുഖ്യാഃ ।
അൻയോൻയമാസാദ്യ മദാന്ധകാരിതാ
ജഘ്നുർമുകുന്ദേന വിമോഹിതാ ഭൃശം ॥ **17** ॥

ദാശാർഹവൃഷ്ണ്യന്ധകഭോജസാത്വതാ
മധ്വർബുദാ മാഥുരശൂരസേനാഃ ।
വിസർജനാഃ കുകുരാഃ കുന്തയശ്ച
മിഥസ്തതസ്തേഽഥ വിസൃജ്യ സൗഹൃദം ॥ **18** ॥

പുത്രാ അയുധ്യൻ പിതൃഭിർഭ്രാതൃഭിശ്ച
സ്വസ്രീയദൗഹിത്രപിതൃവ്യമാതുലൈഃ ।
മിത്രാണി മിത്രൈഃ സുഹൃദഃ സുഹൃദ്ഭി -
ർജ്ഞാതീംസ്ത്വഹൻ ജ്ഞാതയ ഏവ മൂഢാഃ ॥ **19** ॥

ശരേഷു ക്ഷീയമാണേഷു ഭജ്യമാനേഷു ധൻവസു ।
ശസ്ത്രേഷു ക്ഷീയമാണേഷു മുഷ്ടിഭിർജഹ്രുരേരകാഃ ॥ **20** ॥

താ വജ്രകൽപാ ഹ്യഭവൻ
പരിഘാ മുഷ്ടിനാ ഭൃതാഃ ।
ജഘ്നുർദ്വിഷസ്തൈഃ കൃഷ്ണേന
വാർയമാണാസ്തു തം ച തേ ॥ **21** ॥

പ്രത്യനീകം മൻയമാനാ ബലഭദ്രം ച മോഹിതാഃ ।
ഹന്തും കൃതധിയോ രാജന്നാപന്നാ ആതതായിനഃ ॥ **22** ॥

അഥ താവപി സങ്ക്രുദ്ധാവുദ്യമ്യ കുരുനന്ദന ।
ഏരകാമുഷ്ടിപരിഘൗ ചരന്തൗ ജഘ്നതുർയുധി ॥ **23** ॥

ബ്രഹ്മശാപോപസൃഷ്ടാനാം
കൃഷ്ണമായാവൃതാത്മനാം ।
സ്പർധാക്രോധഃ ക്ഷയം നിൻയേ
വൈണവോഽഗ്നിർയഥാ വനം ॥ **24** ॥

ഏവം നഷ്ടേഷു സർവേഷു കുലേഷു സ്വേഷു കേശവഃ ।
അവതാരിതോ ഭുവോ ഭാര ഇതി മേനേഽവശേഷിതഃ ॥ **25** ॥

രാമഃ സമുദ്രവേലായാം യോഗമാസ്ഥായ പൗരുഷം ।
തത്യാജ ലോകം മാനുഷ്യം സംയോജ്യാത്മാനമാത്മനി ॥ **26** ॥

രാമനിർയാണമാലോക്യ ഭഗവാൻ ദേവകീസുതഃ ।
നിഷസാദ ധരോപസ്ഥേ തൂഷ്ണീമാസാദ്യ പിപ്പലം ॥ **27** ॥

ബിഭ്രച്ചതുർഭുജം രൂപം ഭ്രാജിഷ്ണു പ്രഭയാ സ്വയാ ।
ദിശോ വിതിമിരാഃ കുർവൻ വിധൂമ ഇവ പാവകഃ ॥ **28** ॥

ശ്രീവത്സാങ്കം ഘനശ്യാമം തപ്തഹാടകവർചസം ।
കൗശേയാംബരയുഗ്മേന പരിവീതം സുമംഗലം ॥ **29** ॥

സുന്ദരസ്മിതവക്ത്രാബ്ജം നീലകുന്തലമണ്ഡിതം ।
പുണ്ഡരീകാഭിരാമാക്ഷം സ്ഫുരൻമകരകുണ്ഡലം ॥ **30** ॥

കടിസൂത്രബ്രഹ്മസൂത്രകിരീടകടകാംഗദൈഃ ।
ഹാരനൂപുരമുദ്രാഭിഃ കൗസ്തുഭേന വിരാജിതം ॥ **31** ॥

വനമാലാപരീതാംഗം മൂർതിമദ്ഭിർനിജായുധൈഃ ।
കൃത്വോരൗ ദക്ഷിണേ പാദമാസീനം പങ്കജാരുണം ॥ **32** ॥

മുസലാവശേഷായഃഖണ്ഡകൃതേഷുർലുബ്ധകോ ജരാ।
മൃഗാസ്യാകാരം തച്ചരണം വിവ്യാധ മൃഗശങ്കയാ ॥ **33** ॥

ചതുർഭുജം തം പുരുഷം ദൃഷ്ട്വാ സ കൃതകിൽബിഷഃ।
ഭീതഃ പപാത ശിരസാ പാദയോരസുരദ്വിഷഃ ॥ **34** ॥

അജാനതാ കൃതമിദം പാപേന മധുസൂദന।
ക്ഷന്തുമർഹസി പാപസ്യ ഉത്തമശ്ലോക മേഽനഘ ॥ **35** ॥

യസ്യാനുസ്മരണം നൃണാമജ്ഞാനധ്വാന്തനാശനം।
വദന്തി തസ്യ തേ വിഷ്ണോ മയാസാധു കൃതം പ്രഭോ ॥ **36** ॥

തൻമാഽഽശു ജഹി വൈകുംഠ പാപ്മാനം മൃഗലുബ്ധകം।
യഥാ പുനരഹം ത്വേവം ന കുർയാം സദതിക്രമം ॥ **37** ॥

യസ്യാത്മയോഗരചിതം ന വിദുർവിരിഞ്ചോ
രുദ്രാദയോഽസ്യ തനയാഃ പതയോ ഗിരാം യേ।
ത്വൻമായയാ പിഹിതദൃഷ്ടയ ഏതദഞ്ജഃ
കിം തസ്യ തേ വയമസദ് ഗതയോ ഗൃണീമഃ ॥ **38** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
മാ ഭൈർജരേ ത്വമുത്തിഷ്ഠ കാമ ഏഷ കൃതോ ഹി മേ।
യാഹി ത്വം മദനുജ്ഞാതഃ സ്വർഗം സുകൃതിനാം പദം ॥ **39** ॥

ഇത്യാദിഷ്ടോ ഭഗവതാ കൃഷ്ണേനേച്ഛാശരീരിണാ।
ത്രിഃ പരിക്രമ്യ തം നത്വാ വിമാനേന ദിവം യയൗ ॥ **40** ॥

ദാരുകഃ കൃഷ്ണപദവീമൻവിച്ഛന്നധിഗമ്യ താം।
വായും തുലസികാമോദമാഘ്രായാഭിമുഖം യയൗ ॥ **41** ॥

തം തത്ര തിഗ്മദ്യുഭിരായുധൈർവൃതം
ഹ്യശ്വത്ഥമൂലേ കൃതകേതനം പതിം।
സ്നേഹപ്ലുതാത്മാ നിപപാത പാദയോ
രഥാദവപ്ലുത്യ സബാഷ്പലോചനഃ ॥ **42** ॥

അപശ്യതസ്ത്വച്ചരണാംബുജം പ്രഭോ
ദൃഷ്ടിഃ പ്രണഷ്ടാ തമസി പ്രവിഷ്ടാ।
ദിശോ ന ജാനേ ന ലഭേ ച ശാന്തിം
യഥാ നിശായാമുഡുപേ പ്രണഷ്ടേ ॥ **43** ॥

ഇതി ബ്രുവതി സൂതേ വൈ രഥോ ഗരുഡലാംഛനഃ।
ഖമുത്പപാത രാജേന്ദ്ര സാശ്വധ്വജ ഉദീക്ഷതഃ ॥ **44** ॥

തമൻവഗച്ഛൻ ദിവ്യാനി വിഷ്ണുപ്രഹരണാനി ച।
തേനാതിവിസ്മിതാത്മാനം സൂതമാഹ ജനാർദനഃ ॥ **45** ॥

ഗച്ഛ ദ്വാരവതീം സൂത ജ്ഞാതീനാം നിധനം മിഥഃ।
സങ്കർഷണസ്യ നിർയാണം ബന്ധുഭ്യോ ബ്രൂഹി മദ്ദശാം ॥ **46** ॥

ദ്വാരകായാം ച ന സ്ഥേയം ഭവദ്ഭിശ്ച സ്വബന്ധുഭിഃ।
മയാ ത്യക്താം യദുപുരീം സമുദ്രഃ പ്ലാവയിഷ്യതി ॥ **47** ॥

സ്വം സ്വം പരിഗ്രഹം സർവേ ആദായ പിതരൗ ച നഃ।
അർജുനേനാവിതാഃ സർവ ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥം ഗമിഷ്യഥ ॥ **48** ॥

ത്വം തു മദ്ധർമമാസ്ഥായ ജ്ഞാനനിഷ്ഠ ഉപേക്ഷകഃ।
മൻമായാരചനാമേതാം വിജ്ഞായോപശമം വ്രജ ॥ **49** ॥

ഇത്യുക്തസ്തം പരിക്രമ്യ
നമസ്കൃത്യ പുനഃ പുനഃ।

തത്പാദൗ ശീർഷണ്വയുപാധായ
ദുർമനാഃ പ്രയയൗ പുരീം ॥ **50** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ഏകാദശസ്കന്ധേ ത്രിംശോഽധ്യായഃ ॥